i Inngangur að Hluta I

Hluti I. Fjölvalsspurningar. Samtals 30%. Opnu spurningarnar í hluta II gilda 70% Í fjölvalsspurningunum kemur aðeins eitt svar til greina. Ekki er dregið frá fyrir rangt svar.

Ef þið sjáið ekki hluta prófsins, t.d. myndir eða fylgiskjöl, vinsamlegast hafið samband við prófvörð.

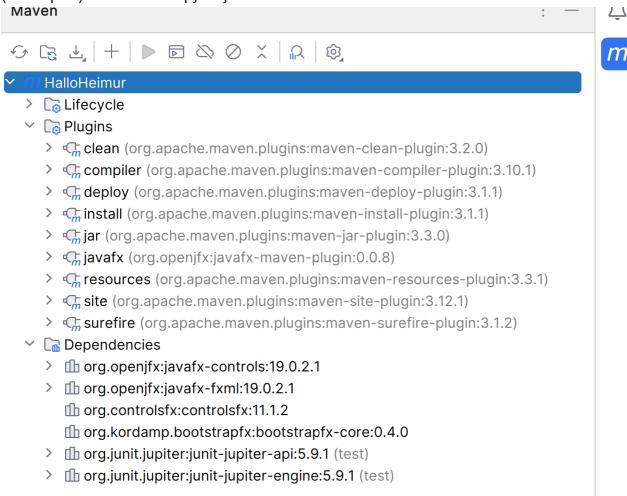
Ef galli á prófinu kemur í ljós, verður það skoðað við yfirferð prófsins. Ef nemandi er óviss um hvort skilningur hans á spurningu er réttur, getur hann tilgreint hver sá skilningur er í svarreit við opnum spurningum og/eða sent tölvupóst til kennara eftir prófið.

Eftirfarandi fylgigögn eru með

- 1 https://prof.snara.is/
- 2 https://openjfx.io/javadoc/21/
- 3 https://openjfx.io/javadoc/21/javafx.graphics/javafx/scene/doc-files/cssref.html#typenumber
- 4 vocabulary PDF skjal
- 5 leiðbeiningar um útfyllingu skanblaða PDF skjal
- 6 Scenario GoOut PDF skjal
- 7 Lan.java PDF skjal
- 8 Java cheatsheet

Maven gluggi

Eftirfarandi er mynd af Maven uppsetningu fyrir javaFX forrit. Hvaða útgáfa af java þýðandanum (e. compiler) er notuð til að þýða .java skrár í verkefninu?

Veldu eitt af eftirtöldu

- 21.0.1
- 0 19.0.2.1
- 3.10.1
- sama og er í JRE HOME umhverfis breytunni (environment variable)
- Það sést ekki út frá þessum upplýsingum

² Maven pom.xml property

Skoðið eftirfarandi setningar í **pom.xml** skrá. Hvaða setningu vantar í eftirfarandi kóða sem er merktur með commenti ?

Veldu eitt af eftirtöldu

- <maven.compiler.release>21</maven.compiler.release>
- org.openjfx:javafx-controls:19.0.2.1
- <version>19.0.2.1
- <javafx.version>19.0.2.1</javafx.version>
- <javafx.controls>19.0.2.1</javafx.controls>

3 Controller - tómur klasi

Eftirfarandi **Controller** klasi er stýriklasi (controller) í JavaFX forriti sem hefur enga atburðahandlera (e. event handlers) eða atburðafiltera (e. event filters). Hvað er hægt að segja um notendaviðmótið?

```
package vidmot;
public class Controller {
  // kóði
}
```

Veldu eitt af eftirtöldu

- Það er engin fx:controller settur í .fxml skrá
- Það er engin .fxml skrá sem lýsir notendaviðmótinu
- Klasinn bregst ekki við stýringu frá notanda
- Controller klasinn er eini klasinn í vidmot pakkanum (package)
- Forritið les ekki inn .fxml skrá

Maximum marks: 2

⁴ Vinnsluklasi

Hvert eftirfarandi er satt?

Veldu eitt af eftirtöldu

- Að hafa útreikninga hluta af notendaviðmóti einfaldar skipulag hugbúnaðarins
- Sérstakur viðmótsklasi, svokallaður stýriklasi (controller), inniheldur alla útreikninga og þannig fæst gott skipulag (arkitektúr)
- Útreikningar fara fram í viðmótsklösum (e. frontend) til að tryggja hraða og sveigjanleika
- Með því að hafa sérstakan vinnsluhluta (e. backend) sem sér um útreikninga er skipulag (arkitektúr) hugbúnaðarins gott og hver eining skýrt afmarkað hlutverk
- Sérstakur viðmótsklasi, svokallaður reikniklasi (compute class), stjórnar öllum útreikningum og þannig fæst klasi með skýrt afmarkað hlutverk

5 SliderProperty

Skoðið eftirfarandi forritsbút:

Hvaða viðmótshlutur breytist þegar eiginleiki Slider hlutarins fær nýtt gildi

Veldu eitt af eftirtöldu

- fxSlider
- fxLabel.textProperty()
- fxLabel
- Value
- Það verða engar breytingar því kóðinn er í initialize() aðferðinni

⁶ Sena - búa til

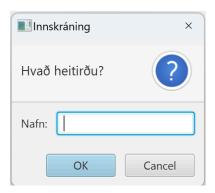
Sena (Scene) er búin til með því að:

Veldu eitt af eftirtöldu

tengia	controller	við	senu
terigja	COLLIGIO	VIO	SCITA

- tengja hlut af Application klasa við senu
- o birta (show) glugga með senu
- o tengja rót viðmótstrés við senu
- tengja glugga við senu

7 TextInputDialog

Skoðaðu eftirfarandi kóða sem birtir TextInputDialog hér að ofan og safnar upplýsingum úr honum

```
@FXML
    private Label fxNafn;
    public void initialize() {
        TextInputDialog d = new TextInputDialog();
        d.setTitle("Innskráning");
        d.setHeaderText("Hvao heitirou?");
        d.setContentText("Nafn:");
        Optional<String> utkoma = d.showAndWait();
        if(utkoma.isPresent()) {
            fxNafn.setText("nafnio er "+utkoma.get());
        }
        else {
            fxNafn.setText ("ekkert svar");
        d.close();
    }
}
```

Hvaða aðferð er kallað á sem gefur upplýsingar um hvort ýtt var á Cancel?

Veldu eitt af eftirtöldu

- isPresent()
- show()
- isCancel()
- o isOk()
- setText (String s)

8 Sérhæfður klasi_2

Eftirfarandi skrá, mynd-view.fxml, lýsir noendaviðmóti fyrir sérhæfðan javaFX klasa, Mynd.

Ef þú ætlar að setja inn hlut af klasanum **Mynd** í aðra skrá **malverk-view.fxml** hvernig er það sýnt í skránni

Veldu eitt af eftirtöldu

<pre><lmage fx:controller="Mynd"></lmage></pre>
<fx:root fx:id="Mynd"></fx:root>
<fx:include "mynd"=""></fx:include>
"Mynd"
<mynd></mynd>

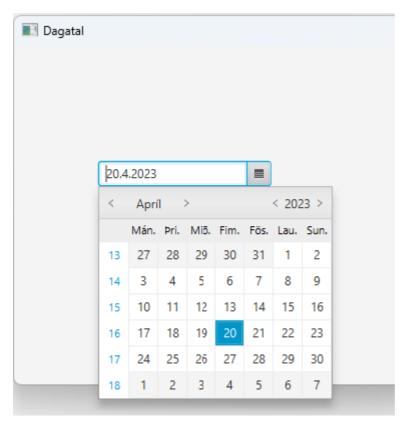
⁹ menu include

Hvert eftirfarandi er satt um FXML bútinn hér á eftir

Veldu eitt af eftirtöldu

- java þýðandi 17.0.2 er notaður til að þýða skrána
- Setningarnar skilgreina javaFX glugga með valmyndum (menu)
- Setningarnar skilgreina javaFX senu (scene) af æskilegri hæð 470 og æskilegri breidd 640
- Setningarnar skilgreina klasann GoldController
- Setningarnar setja inn (includes) FXML skrána menu-view.fxml með controller sem fer í breytuna menuStyringController í GoldController

10 DatePicker og Combobox

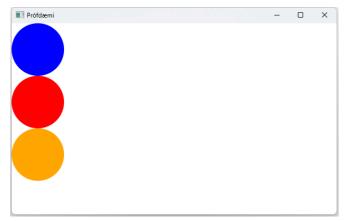

Hér að ofan er forrit í keyrslu með DatePicker klasanum.

Hvað er sameiginlegt með **DatePicker** og **Combobox** klösunum? **Veldu eitt af eftirtöldu**

- Þeir hafa LocalDate sem stök
- Deir eru báðir container klasar og eru því ekki á laufum viðmótstrjáa
- Þeir eru báðir yfirklasar (superclass) ListView klasans
- Þeir erfa (extends) báðir frá ListView klasanum
- Þeir erfa (extends) báðir frá ComboboxBase<> klasanum

11 Hreyfing hringir

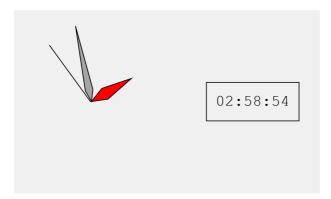
Skoðaðu eftirfarandi forrit sem byrjar í stöðunni hér að ofan. Hver eftirfarandi fullyrðinga er sönn eftir að forritið lýkur keyrslu?

```
@FXML
private Circle movingRED;
@FXML
private Circle movingOrange;
@FXML
private Circle movingBLUE;
public void initialize() {
    KeyValue[] keyValues = {
            new KeyValue(movingOrange.translateXProperty(), 300),
            new KeyValue(movingBLUE.translateXProperty(), 500),
            new KeyValue(movingRED.translateXProperty(), 100)
    };
    KeyFrame[] keyFrames = new KeyFrame[keyValues.length];
    for (int i = 0; i < keyValues.length; i++) {</pre>
        keyFrames[i] = new KeyFrame(Duration.seconds(50), keyValues[i]);
    }
    Timeline timeline = new Timeline(keyFrames[0], keyFrames[1],
keyFrames[2]);
    timeline.setCycleCount(1);
    // Spila tímalínuna
    timeline.play();
```

Veldu eitt af eftirtöldu

- Hringirnir hreyfast endalaust
- Blái hringurinn endar lengst til vinstri
- Rauði hringurinn hreyfist hraðast
- Rauði hringurinn endar lengst til vinstri
- Blái hringurinn hreyfist hægast

12 ClockControl Skin

Skoðaðu eftirfarandi kóðabút sem er hluti af forriti sem útfærir klukkuna hér að ofan

Hvaðan fær ClockControl upplýsingar um hvað klukkan er?

Veldu eitt af eftirtöldu

- Með því að smíða nýjan Date hlut þegar ClockControl hlutur er smíðaður
- Með því að smíða nýjan Date hlut á einnar sek fresti
- Með því að kalla á kerfisklukkuna sem fylgir innbyggða java forritasafninu
- Með því að frumstilla tímann sem þann tíma sem ClockControl hluturinn er smíðaður
- Með því að reikna út liðinn tíma síðann ClockControl hluturinn var frumstilltur

¹³ Notendakrafa

	Hvert eftirfarandi er góð gagnvirkniskrafa Veldu eitt af eftirtöldu
	Forritið verður gert hraðvirkara
	Forritinu er skipt í viðmóts og vinnslupakka
	O Notandi getur stillt erfiðleikastig leiks, létt, miðlungs og erfitt
	○ Notandi sér 5 +/- 2 liti í notendaviðmótinu
	Notendaviðmótið verður endurbætt
	Maximum marks: 2
14	Verkefni fyrir Tónlistarveitu
	Hvert eftirfarandi er gott verkefni (e. activity) til að leggja fyrir notendur í notendaprófunum á forritinu Tonlistarveita Veldu eitt af eftirtöldu
	○ Veldu lagið "Yfir strikið"
	○ Biddu vin þinn að spila lagið "Yfir strikið"
	○ Í snjallsíma veldur lagið "Yfir strikið" á Spotify
	Opnaðu nýjasta lagalistann þinn og veldu eitthvert lag
	○ Ýttu á lagið "Yfir strikið" í lagalista
	Maximum marks: 2

¹⁵ A/B prófanir

Hvert	er	markmið	A/R	prófana	17
1110011	CI	markinio	$\sim$	protation	a :

Veldu eitt af eftirtöldu

Til að safna gögnum um hegðun notenda og óskir til að nota til að besta hugbúnaðinn
Notendum er skipt á slembinn hátt í tvo hópa og viðbrögð þeirra við mismunandi útgáfur af hugbúnaði eru borin saman
Að fá tvo sérfræðinga í notendaviðmótum til að framkvæma sérfræðingspróf og bera saman svör þeirra
Að finna marktækan mun tveggja notendahópa með spurningakönnun
Að ákveða bestu útgáfu af hugbúnaði án þess að taka tillit til sjónarmiða notenda

Maximum marks: 2

ⁱ Inngangur að hluta 2

Hluti II

Í þessum hluta eru 6 spurningar sem gilda samtals 70%.

Gefinn er java ritill til að forrita í.

Ritillinn er með setninganúmerum og sýnir java highlights með lit. Ritillinn hjálpar ykkur með réttan inndrátt á línum ef þið notið slaufusviga. Ritillinn athugar ekki hvort forritið er málfræðilega rétt og hann þýðir hvorki né keyrir forritið.

Notið bestu venjur við forritun. Það þarf ekki að setja inn import setningar

____

Ef þið sjáið ekki hluta prófsins, t.d. myndir eða fylgiskjöl, vinsamlegast hafið samband við prófvörð.

Ef galli á prófinu kemur í ljós, verður það skoðað við yfirferð prófsins. Ef nemandi er óviss um hvort skilningur hans á spurningu er réttur, getur hann tilgreint hver sá skilningur er í svarreit við opnum spurningum og/eða sent tölvupóst til kennara eftir prófið.

¹⁶ Teiknimyndasaga

Leysið dæmið á skannblöðum.

Í þessu dæmi er sama sviðssetning og notuð er í öðru dæmi í prófinu. Dæmin eru þó óháð hvort öðru og hægt að leysa þau í hvaða röð sem er.

Skoðið eftirfarandi sviðssetningu (e. scenario) af bókunarhugbúnaði fyrir veitingastaði. Sjá resource #6 Hönnuður bókunarhugbúnaðarins vill fá betri skilning á hver gagnvirknin er og hvernig útlit notendaviðmótsins er.

Gerðu teiknamyndasögu með 4-6 römmum. Gefðu skýrt til kynna hvað af textanum í sviðssetningunni hér að ofan þú notar sem grunn fyrir teiknimyndasöguna. Þú gætir notað allan textann eða hluta af honum.

Undir hvern ramma skaltu setja texta sem lýsir honum og ef við á hvernig notandi fer í næsta ramma. Rammi á að vera teikning af notendaviðmóti eingöngu. Hvorki notandi né umhverfi hans á að sjást í rammanum. Teikning á að lýsa notendaviðmóti eins nákvæmlega og hægt er. Teiknimyndasaga á að hafa upphaf og endi og hafa gott flæði á milli ramma. Gefið ykkur tíma til að skipuleggja hvað á að vera í hverjum ramma.

¹⁷ Viðmótstré

Leysið dæmið á skannblaði.

Myndin hér að neðan er af JavaFX forriti sem hefur eftirfarandi gagnvirkni:

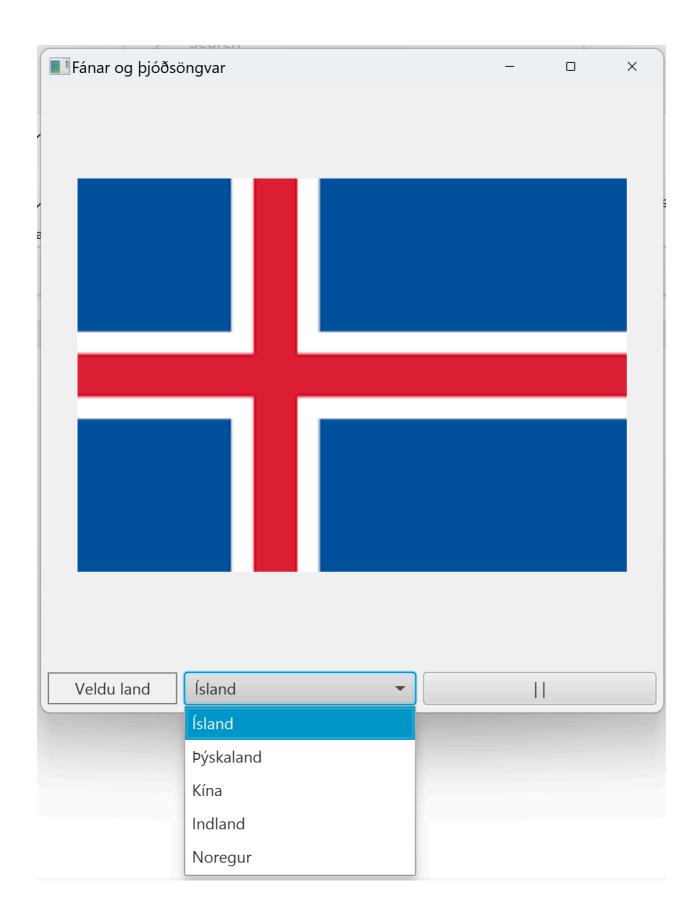
- 1) Þegar forritið er opnað er Ísland valið, íslenski fáninn er sýndur og íslenski þjóðsöngurinn spilaður
- 2) Notandi getur gert pásu á spilun (||) og haldið áfram að spila (>) Viðmótið sýnir || eða > eftir því hver staða spilunar er
- 3) Notandi getur valið land og þá er þjóðsöngur landsins leikinn frá byrjun

Teiknið **viðmótstré** fyrir eftirfarandi notendaviðmót. Sýnið klasa hlutanna og afstöðu þeirra í **viðmótstrénu**.

Merkið inn á viðmótstréð eftirfarandi upplýsingar, gjarnan með örvum inn í viðmótstré og skýringum í texta:

Sýnið hvaða hlutir (einn eða fleiri) þurfa að hafa **breytur** og gefið **breytunum nafn** Sýnið hvaða hlutir (einn eða fleiri) þurfa að hafa **atburðahandlera** og gefið þeim nafn

Vísbending: Í næstsíðasta dæmi prófsins sést dæmi um viðmótstré

Í þessu dæmi er sama sviðssetning og notuð er í öðru dæmi í prófinu. Dæmin eru þó óháð hvort öðru og hægt að leysa þau í hvaða röð sem er.

Þú átt að skipuleggja notendaprófanir fyrir bókunarforrit fyrir veitingastaði **GoOut**. Hópurinn þinn heitir A og hefur 4 forritara/hönnuði. Hópurinn þinn hefur séð um hönnun og forritun á **GoOut**. Meðfylgjandi er stutt lýsing á sviðssetningu, sjá resource #6

Í fyrirtækinu eru tveir aðrir jafnstórir hópar, B og C, sem hafa líka forritara og hönnuði. Í fyrirtækinu er markaðsdeild, M, með tveimur starfsmönnum sem sjá um að skilja þarfir notenda, fá álit þeirra á vörunni og almennt um tengsl við notendahópinn.

Starfsmenn heita A1,..A4, B1,..B4, M1,.. o.s.frv.

Þar sem A hefur takmarkaða fjármuni viltu nota að helmingi til notendur innanhúss og að helmingi til notendur utan fyrirtækisins. Notendur utanhúss heita N1,.... eins marga og þú þarft á að halda.

a) Skipuleggðu hverjir taka þátt í notendaprófunum með því að fylla út í eftirfarandi töflu. Ef þú vilt geturðu bætt dálkum og röðum við töfluna. Tilgreindu greinilega hvaðan fólkið kemur.

Rökstuddu fjölda umsjónarmanna og notenda sem taka þátt.

Rökstuddu val þitt á fólkinu í töflunni.

Nafn umsjónarmanns	Auðkenni notanda	Dagsetning	Tími	Staður

b) Skrifaðu 3-5 verkefni (e. activity) sem þú ætlar að nota og leggja fyrir notendur í notendaprófunum. Settu upp í svona töflu

Númer verkefnis	Verkefni og gögn
1	
2	
3	
4	
5	

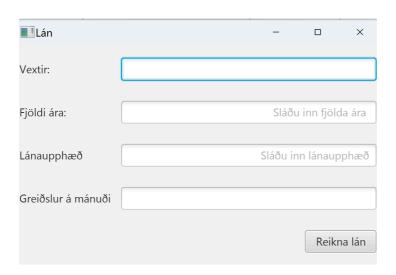
¹⁸ Skipulagning notendaprófana

Skrifið svarið hér. Notið töflur. Merkið svörin við liði a) og b)

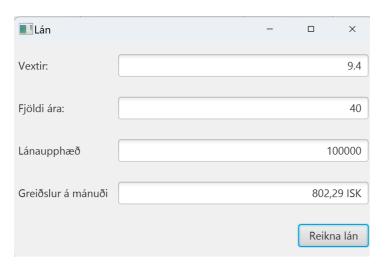
Format	v		'D	
				Words: 0

Þið eigið að forrita lánareiknivél. Notandi setur inn í textasviðin (TextField) vexti á láni, fjölda ára sem hann/hún/það ætlar að greiða lánið upp á og og upphæð láns. Notandi setur **ekki** inn <enter> í lokin á textasviðunum. Þegar notandi ýtir á hnappinn **Reikna lán** birtist í textasviðið greiðsla á mánuði. Ekki er hægt að breyta því textasviði.

Eftirfarandi mynd sýnir notendaviðmót eftir að forritið er keyrt upp

og eftirfarandi mynd sýnir notendaviðmót eftir að notandinn hefur sett inn gögnin 9.4, 40 og 100000 og ýtir á **Reikna lán**

Þið fáið vinnsluklasann **Lan** (resource #7) sem geymir vexti, fjölda ára og upphæð láns. Klasinn getur reiknað út greiðsluupphæð á mánuði. Þið eigið **ekki** að forrita klasann heldur nota hann.

Eftirfarandi er beinagrind af klasanum **LanController** sem er controller klasi fyrir .fxml skrá notendaviðmótsins. Ljúkið við að forrita klasann. Notið klasann **Lan** í LanController

```
package vidmot;
//import setningum er sleppt
public class LanController {
    // forritið tilviksbreytur
```

```
Vísbending:

aðferðin format á String er skilgreind svona static String format (String format, Object... args)

og skilar sniðnum streng. Dæmi um notkun er double tala = 1000.23;
```

String.format ("%8.1f", tala); // prentar út: 1000.2

// forritið aðferðir eftir þörfum

¹⁹ Lan - Verkefni 2

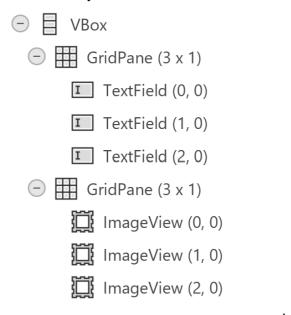
Forritaðu hér

1	
1	
1	
I	
1	
1	
1	
1	
1	
1	
1	
ı	
ı	
ı	
ı	
1	
1	
I	
I	
1	
1	
I	
1	
I	
1	
1	
I	
I	
1	
1	
1	
I	
I	
1	
I	

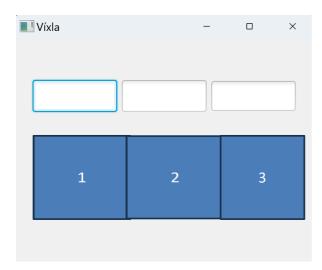
Forritið í þessu dæmi leyfir notanda að víxla myndum með því að setja inn tölu

Vísbendingar eru neðst:

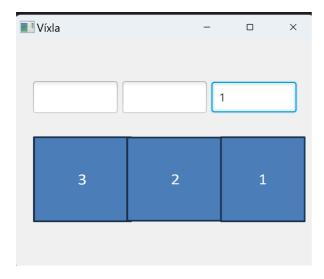
Viðmótstréð fyrir notendaviðmótið er hér á eftir

Eftirfarandi er upphafsmynd forritsins

Eftirfarandi mynd sýnir notendaviðmótið eftir að notandi hefur sett töluna 1 í reit 3. Búið er að víxla á myndum í dálkum 1 og 3.

Forritið tvær aðferðir, handlerinn **onTala** sem er handler fyrir TextField hlutina í efri GridPane

og hjálparaðferðina **vixla** eins og er sýnt í eftirfarandi beinagrind á **RodController.java**

Klárið að forrita **RodController.java** þannig þegar notandi setur inn tölu, **fra**, á bilinu 1-3 í reit númer **til** (TextField) og ýtir á <enter> þá er víxlað á myndum (Image) í reitum (ImageView) **fra** og **til**.

```
package vidmot;
// imports er sleppt - imports are omitted
public class RodController {
    @FXML
    protected GridPane fxRod; // neðri röð með þremur ImageView
hlutum
    @FXML
    public void onTala(ActionEvent actionEvent) {
        TextField textField = (TextField)actionEvent.getSource();
        // forritið héðan - program here
        // kallið á vixla - call vixla
    }
    /**
     * Víxlar á myndum í reitum fra og til í neðri GridPane
     * @param fra heiltala sem er númer dálks í (neðri) GridPane með
mynd
     * @param til heiltala sem er númer dálks í (neðri) GridPane með
mynd
    private void vixla(int fra, int til) {
       // forritið hér - program here
    }
}
```

Vísbending: Dálkar í GridPane er taldir frá 0.

Hægt er að ná í öll börn **Parent** hlutar, **p**, með **p.getChildren()** Hægt er að finna í hvaða dálk hlutur **h** er í með static aðferðinni getColumnIndex(h) **GridPane.getColumnIndex (h)**

Hægt er að ná í Image hlut úr ImageView hlut, iv, með aðferðinni iv.getImage()

²⁰ Víxla - verkefni 3

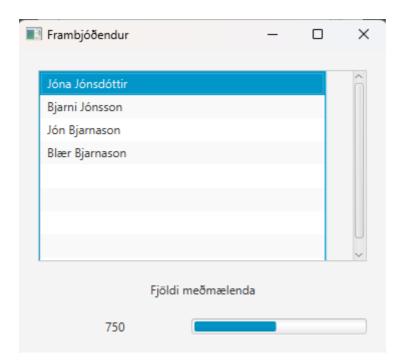
Forritaðu hér

1		
1 1		
1		
1		
1		
1		
1		
1		

Vísbendingar eru neðst:

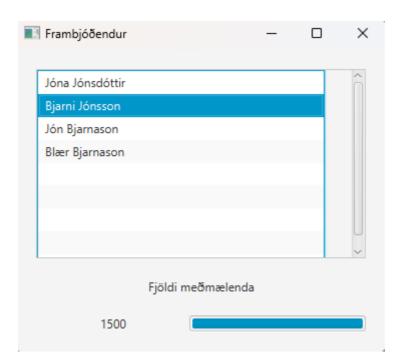
Forritið í þessu dæmi sýnir lista af frambjóðendum og fjölda meðmælenda sem þau hafa safnað.

Myndin hér á eftir sýnir upphafsmynd forritsins í keyrslu. Framvindusláin (e. progress bar) sýnir hlutfall framvindu þar sem 1500 er 100%.

Í upphafi er fyrsti frambjóðandinn valinn, fjöldi meðmælenda sem hann hefur safnað og framvindusláin samkvæmt því.

Þegar notandi ýtir með mús á eitthvert atriði í listanum uppfærist fjöldi meðmælanda fyrir neðan listann og framvindusláin einnig. Fjöldi meðmælenda er mest 1500.


```
public class AllirFrambjodendur {
    /**
     * Skilar lista af Frambjodandi hlutum
     * @return listi af Frambjodandi hlutum
     */
    public static ObservableList<Frambjodandi> lesaFrambod() {
Forritið FrambjodandiController. Eftirfarandi er beinagrind af klasanum.
package vidmot;
// imports er sleppt - imports are omitted
public class KosningController {
  // skilgreinið tilviksbreytur // define instance variables
    // frumstilling á controller
    public void initialize() {
      // forritið hér - program here
    }
    // atburðahandler fyrir að velja atriði á lista
    @FXML
    private void onValinFrambjodandi(MouseEvent mouseEvent) {
       // forritið hér - program here
    // bætið við private hjálparaðferðum sem kallað er á úr öðrum
aðferðum
    // add private utility methods that are used in other methods
}
Forritið vinnsluklasann Frambjodandi sem hefur tilviksbreytuna nafn (strengur) og
fjoldiMedmaela (int). Hér er beinagrind
package vinnsla;
public class Frambjodandi {
   // skilgreinið tilviksbreytur
   // define instance variables
    public Frambjodandi(String nafn, int fjoldiMedmaela) {
      // forritið hér - program here
    }
   // Forritið aðrar aðferðir
   // Program other methods
}
```

Vísbendingar:

Viðmótsklasarnir sem eru notaðir til að lýsa notendaviðmótinu í .fxml skrá eru VBox, ScrollPane, ListView, Label, HBox, og ProgressBar

²¹ Frambjóðandi - verkefni 4

Forritaðu hér

- 1			
1			
	1.		
1			
1			
1			